

Velkommen til
Medicinhavernes nyhedsbrev
marts 2024

En hårdfør flok fra Medicinhavernes have- og entreprenørgruppe så i dag stort på tre graders "varme" og strid iskold vind fra øst-nordøst.

De frivillige i Medicinhaverne har i dag taget hul på sæson 2024. Generalforsamlingen er overstået, den nye bestyrelse er klar til at tage fat på arbejdet. Der skal dog inden længe være en ekstraordinær generalforsamling, hvor der skal vedtages nogle vedtægtsændringer. Den 23. marts kan du lære at beskære din haves træer og buske, og 10. april kan du komme til foredrag med Anemette Olesen, der har udgivet en stribe bøger, bl.a. Mit Grønne Apotek, Spiselige Vilde Planter og Gamle Lægeurter. Det kan du alt sammen læse meget mere om længere nede i nyhedsbrevet, hvor du bl.a. også kan læse Helle Ravns anmeldelse af en ny spændende bog for medicinplanteinteresserede.

Har du husket at betale kontingent?

Har du ikke modtaget en mail vedr. kontingentfornyelse, så tjek gerne dit spamfilter. Du er også velkommen til at sende en mail til medicinhaberne@fynpost.dk, så mailer vi en ny opkrævning til dig. De 200 kr. kan overføres via banken til reg. nr. 0860 – kontonummer 0001028871 eller på Mobilepay til 330180. Uanset betalingsmåden så opgiv meget gerne dit medlemsnummer i forbindelse med indbetalingen.

Når de 200 kr. er gået ind på Medicinhavernes konto, sender vi dig en mail med medlemsbeviset for 2024. Det kan du vælge enten at printe eller blot tage et billede af med din mobiltelefon og gemme det i telefonens billedarkiv.

På grund af sygdom kunne Medicinhavernes formand, Per Mansa, ikke deltage i generalforsamlingen. Hans beretning blev i stedet læst op af bestyrelsesmedlem Jørgen Fischer.

To nye bestyrelsesmedlemmer

Medicinhaberne holdt sin årlige generalforsamling den 29. februar med 45 deltagere. Formand Per Mansa blev genvalgt. Det samme gjorde Christian Ahlefeldt-Laurvig. To nye kom i bestyrelsen, Simon Danholt Hansen og Lissi

Strøjer, de blev valgt i stedet for Jørgen Fischer og Elin Lambertsen, der ikke ønskede genvalg. Der var genvalg til suppleanterne Nanna Mariegaard og Dorte Meyer. I Medicinhavernes bestyrelse deltager suppleanterne i alle bestyrelsesmøder og har mange opgaver, men de har ikke stemmeret. Formanden bliver valgt direkte på generalforsamlingen, mens resten af bestyrelsen konstituerer sig på første møde. På medicinhaverne.dk kan du under menupunktet FORENINGEN finde formandens beretning, referat samt årsregnskab. Her kan du i øvrigt gå ind og læse beretninger fra alle generalforsamlinger siden 2010.

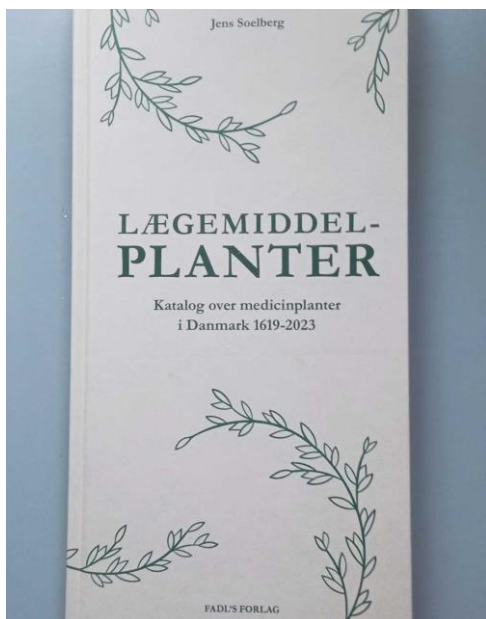
Kalender

Beskærekursus

Lørdag 23. marts 2024 kl. 10 i Medicinhaverne, Botofte Strandvej 2A, Tranekær. Her tager Peder Lollesgaard interesserede med rundt i haverne og arboretet og viser, hvordan man korrekt beskærer, så man giver træer og buske – også de stedsegrønne – de bedste vækstbetingelser og får det pæneste resultat. Pris 50 kr. for medlemmer, 75 for ikke-medlemmer. Husk tilmelding til medicinhaverne@fynpost.dk.

Foredrag med Anemette Olesen

Onsdag den 10. april 2024 kl. 19 i Borgerhuset, Ahlefeldtsgade 13 i Rudkøbing har Medicinhaverne og Folkeuniversitetet inviteret Anemette Olesen til at fortælle om lægeplanter. Du kan læse meget mere om foredraget længere nede i Nyhedsbrevet. Foredraget koster 75 kr. for medlemmer af Medicinhaverne og 100 kroner for ikke-medlemmer. Prisen er inkl. kaffe og kage i pausen.

Lægemedelplanter omtaler flere end 720 plantesorter.

Ph.d. Jens Soelberg, der er forfatter til bogen Lægemedelplanter.

DRAGEBLOD, HAMP OG ALLEMANDSHARNISK

Af Helle Ravn, etnolog, mag. art, tidl. formand for Medicinhaverne

De tre planter i overskriften er blot tre ud af mere end de 720 sorter af planter, som i en kort eller længere periode har været anvendt til fremstilling af medicin i Danmark, og som har været optaget i danske medicintakster og farmakopéer i perioden fra 1619 og helt frem til 2023. En farmakopé er en optegnelse over de statsanerkendte lægemiddelplanter, og en farmakopé var og er gældende, indtil der kommer en ny udgave.

Ph.d. Jens Soelberg, der har holdt to spændende foredrag i Medicinhaverne, har netop udgivet bogen "Lægemedelplanter. Katalog over medicinplanter i Danmark 1619 -2023". Soelberg har i katalogform ud fra de gældende farmakopéer gjort rede for, hvornår forskellige planter har været anvendt rent medicinsk. Det er spændende, at mange planter har været anvendt i mange år og så efter en årrække forsvandt igen. Til gengæld er en del planter på et senere tidspunkt atter kommet i brug til medicin fremstilling, og det er ofte sket så sent som efter år 2000! En almindelig plante som vejbred blev brugt i 1619, 1672 og 1772, derefter gled den ud for igen at komme med i farmakopeen fra og med 2005 og videre frem. Nogle planter forsvandt, fordi de havde bivirkninger, ja måske var de endda giftige. Andre planter forsvandt, fordi man kunne opnå den samme virkning med kemisk fremstillet og mere ensartede medikamenter. Til gengæld stammer mindst 134 af de lægemidler, der er i brug i dag, direkte fra planter, og det er en af grundene til, at det er overordentlig vigtigt at bevare gamle plantesorter!

Bogen starter med oversigtsartikler, som er særdeles interessante. Det er blandt andet en oversigt over danske farmakopéer, og hvor mange lægemiddelplanter de omtaler gennem tiden. I en anden artikel gøres der rede for forskellen mellem statsregulerede lægemidler, de mindre strengt regulerede naturlægemedler og den såkaldte alternative medicin, som er

et vidt begreb, der spænder lige fra 1000-årige medicinsystemer til functional foods og kosttilskud.

For hver af de mere end 700 planter er der en tidslinje, der fortæller, hvornår planten har været optaget i farmakopéen, hvor planten kommer fra, og om den forekommer i Danmark, samt hvilke dele af planten der har været anvendt. Ved langt de fleste planter er et foto af de tørrede plantedele, som opbevares i Farmakognostisk Samling, der er en universitetssamling på Københavns Universitet med droger, apotekerkrukker, planter mm. Bogen er den første danske oversigt over anvendelsen af planter som lægemidler. I Medicinhaverne vil vi få glæde af bogen, når vi overfor de besøgende skal redegøre for, hvornår planterne har været anvendt. Desværre giver bogen ikke oplysninger om, til hvilke sygdomme planterne har været brugt til. Vi må håbe, det kommer ved en senere lejlighed.

"Lægemedelplanter", der udkom i december 2023, er på 319 sider og er udgivet af FADL's forlag. Bogen koster 499,95 kr.

Anemette Olesen har udgivet en stribe bøger om planter, bl.a. Mit Grønne Apotek, Spiselige Vilde Planter og Gamle Lægeurter.

Kom til foredrag med Anemette Olesen

Onsdag den 10. april 2024 kl. 19 i Borgerhuset, Ahlefeldtsgade 13 i Rudkøbing har Medicinhaverne og Folkeuniversitetet inviteret Anemette Olesen til at fortælle om lægeplanter.

Anemette, der oprindelig er uddannet lærer, har anlagt den medicinske urtehave v. Steno Museum i Aarhus. Hun har arbejdet i Kenya med kooperativer, været ansat som køkkenleder på fire forskellige højskoler, været konsulent ved Det Jydske Haveselskab. I dag er hun pensioneret, men underviser stadig på Urteskolen og holder foredrag. Hun har udgivet 50 bøger og oversat flere fagbøger fra engelsk. Anemette har eget forlag, Skarresøhus Forlag. Hun har tidligere besøgt Medicinhaverne i forbindelse med et plantemarked, hvor hun viste rundt i haverne og fortalte om medicinplanter.

Foredraget bliver med fokus på planters medicinhistorie, og hvordan de har været forbundet med magi og overtro. Anemette vil også fortælle om, hvordan Hildegard brugte urter i medicin – hvordan de fik ry som elskovsurter, og hvordan signaturlæren kunne vejlede i valg af urter til behandling. Hun kommer også ind på husråd, og hvilke urter der stadig kan lindre, forebygge og helbrede skavanker. Der bliver mulighed for spørgsmål. I pausen serveres kaffe/te og kage, og der er mulighed for at købe Anemettes bøger.

Foredraget koster 75 kr. for medlemmer af Medicinhaverne og 100 kroner for ikke-medlemmer. Prisen er inkl. kaffe og kage i pausen.

Frugt fra Tranekær udstillet i København

Af Helle Ravn, etnolog, mag.art., tidl. formand for Medicinhaverne

I Medicinhaverne har vi en næsten komplet samling af langelandsk tiltrukne æbletræer; vi har ferskner, figner, pærer, valnødder, ægte kastanjer, grønne og blå druer, kvæder, mispel mm. Men der er så sandelig også blevet avlet meget forskelligt i Tranekær tilbage i tid. I bladet "Haven" fra 1906 faldt jeg over en artikel om frugt fra Tranekær, og her blev den langelandske frugt meget rost. Østifternes Frugtavlereforening havde arrangeret frugtudstilling i København. Blandt de såkaldte private frugtavlere var Slotsgartner Rasmussen fra Tranekær. Hans frugt og udstilling blev omtalt som "en meget smuk og righoldig samling frugt fra Tranekær, (der) tiltrak sig fortjent opmærksomhed. Der var så at sige alt, hvad årstiden byder af frugt; en samling fortrindlige vindruer –blå og grønne– var smagfuldt arrangeret på bagvæggen, omgivet af afskårne grene af æbler, pærer og blommetræer, bugnende fulde af frugt, der gav en forestilling om Langelands frugtrigdom, et sortiment på et par hundrede sorter af æbler og pærer, desuden ferskner, nektariner, blommer, figner fra friland, forskellige former for paradisæbler og kvæder, alt i fortrinlig udvikling, hvortil sluttede sig et sortiment sirgræskar, der med deres mange forskellige kuriøse former og spraglede farver vakte almindelig beundring". Tænk, hvis Medicinhaverne også vil kunne få så flot en omtale i København!

Fuldt hus til podekursus

Der var - som altid - fuldt hus til Medicinhavernes pødekursus, der blev afviklet 2. marts. Her lærte 31 at pøde, nogle endda at pøde flere kviste på samme grundstamme. Undervisere var Peder Lollesgaard, Jann Poulsen, Bent Bundgaard og Bente Wulff. Ved kassen sad Nanna Mariegaard og tog imod betaling, og det lykkedes hende at overbevise seks af deltagerne om at melde sig ind i foreningen. Medlemmer har gratis adgang for hele deres husstand til Medicinhaverne året rundt og får rabat på deltagelse i kurser, foredrag og andre arrangementer. Det koster 200 kr. at blive medlem. Medicinhaverne har lige nu 441 medlemmer, men vi vil gerne have mange flere. Når vi søger fondsmidler, ser fondene nemlig gerne, at der er opbakning fra en stor medlemsskare.